

Tämä muistio on viimeksi päivitetty 29.4.2019 ja siinä on otettu huomioon SRB:n 20.11.2018 julkaiseman MREL-muistion ”2018 SRB Policy for the first wave of resolution plans” linjaukset

OMIEN VAROJEN JA ALENTAMISKELPOISTEN VELKOJEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSEN (MREL) SOVELTAMINEN

1. Käsitteet ja käytetyt lyhenteet

Bail-in	Kriisinratkaisuväline, joka toteutetaan alentamalla velkojen nimellisarvoa tai muuntamalla velkoja omaksi pääomaksi
BRRD	Bank Resolution and Recovery Directive, elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivi 2014/59/EU
CRD IV	Directive 2013/36/EU on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, CRD IV – direktiivi
CRR	Regulation 575/2013/EU on prudential requirements for credit institutions and investment firms, EU:n vakavaraisuusasetus
EBA	European Banking Authority. Euroopan pankkivalvontaviranomainen
KRL	Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta (1194/2014)
Komission delegeoitu MREL-asetus	Komission delegeoitu asetus 2016/1450 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU täydentämisestä niiden teknisten sääntelystandardien osalta, joissa täsmennetään arviointiperusteet liittyen menetelmiin, joilla asetetaan omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskeva vähimmäisvaatimus
LAA	Loss Absorbing Amount. Tappion kattamisen määrä.
LLL	Laki luottolaitostoinnasta (610/2014)
MPE	Multiple point of Entry. Kriisinratkaisustrategia, jossa kriisinratkaisutoimenpiteet kohdistetaan useampaan kuin yhteen ryhmään kuuluvaan yhteisöön tai alaryhmään.
MREL	Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities. Omiin varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaade.
NCWO	No Creditor Worse Off. Periaate, jolla varmistetaan ettei velkojille aiheudu bail-in -tilanteessa suurempaa tappiota kuin jos laitos olisi asetettu konkurssiin

RCA	Recapitalisation Amount. Uudelleen pääomittamisen määrä.
RVV	Rahoitusvakausvirasto
SPE	Single Point of Entry. Kriisinratkaisustrategia, jossa kriisinratkaisutoimenpiteet kohdistetaan yhteen ryhmään kuuluvaan yhteisöön.
SRB	Single Resolution Board. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto.
SRM-asetus	Single Resolution Mechanism Regulation 806/2014/EU.
TLAC	Total Loss - Absorbing Capacity. Financial Stability Boardin globaalisti merkittävillä pankeilla (G-sifi) asettama vaade omille varoille ja alentamiskelpoisille veloille.

2. Yhteenveto

- Muistiossa kuvataan RVV:n suorassa toimivallassa olevien laitosten MREL-vaateen asettamisen menettelyä ja tason määrittämiseen vaikuttavia tekijöitä. Muistioon on myös koottu tähänastisessa¹ RVV:n työssä sekä EU:n viranomaiselimissä (erityisesti EBA ja SRB) tehtyjä tulkintalinjauksia esiin nousseisiin kysymyksiin.
- MREL-vaade on pilari 2- tyyppinen laitoskohtainen vaade, josta tehdään päätös laitoskohtaisen kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä. Vaateen määrään ja soveltamistasoihin vaikuttavat olennaisesti ryhmälle ja laitokselle suunnitelmassa määritelty kriisinratkaisustrategia. Käytännössä MREL-vaade asetetaan ensimmäisen kerran laitoksen suunnitelman valmistumisen yhteydessä, jonka jälkeen sitä tarkistetaan seuraavan suunnitelman päivittämisen yhteydessä tai laitokseen kohdistuvien merkittävien muutosten (esim. lisäpääomapuskurien tason merkittävä muutos) johdosta.
- MREL-vaateen tarkistaminen edellyttää aina erillistä RVV:n päätöstä eikä esimerkiksi Finanssivalvonnan asettaman lisäpääomavaatimuksen muuttuminen johda automaattisesti MREL-vaateen tason muutokseen.
- MREL-vaade asetetaan lähtökohtaisesti sekä konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella että laitoskohtaisesti. Lainsäädännön edellytykset laitoskohtaisesta vaateesta vapauttamiselle ovat erittäin tiukat.
- MREL-vaateen määrittelyn kannalta keskeisin taustasäädös on suoraan kansallisesti sitova komission delegeoitu MREL-asetus. Lisäksi MREL-vaateen kattamiseksi kelpaavien velkojen määrittelmää on täsmennetty useilla EBA:n tulkinnoilla. Pankkiunionialueella merkittävä MREL-määrittelyä ohjaava tekijä ovat SRB:n MREL-politiikkaa koskevat linjaukset, joihin myös tämä linjausmuistio pitkälle pohjautuu.
- MREL-vaade koostuu kriisihallintoon asetettaviksi määritellyillä laitoksilla tappion kattamisen määrästä (LAA) ja uudelleen pääomittamisen määrästä (RCA). Tavallisen konkurssimenettelyn piiriin määritellyillä laitoksilla MREL-vaade koostuu lähtökohtaisesti yksinomaan tappion kattamisen määrästä (uudelleen pääomittamisen määrä = 0).
- RVV ei määrittele etukäteen eikä julkista esim. pankin kokoon perustuvia kriteereitä, joiden mukaan toimijat luokitellaan kriisihallintoon asetettaviin ja konkurssimenettelyn piiriin kuuluviin

¹ Tilanne huhtikuussa 2019

laitoksiin. Tätä koskeva arvio tehdään kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä.

- MREL-vaateen tason määrittämisessä oletustasona on, että kriisihallintoon asetettavaksi määritellyillä laitoksilla vaade on ryhmän tai laitoksen minimivakavaraisuusvaateen ja laitokseen sovellettavien lisäpääomapuskurien yhteismäärä kerrottuna kahdella (jos toimintaa kriisinratkaisustrategian mukaan jatketaan entisessä laajuudessaan). Tätä voidaan komission MREL-asetuksen mukaisesti tarkistaa viranomaisen harkinnalla ylöspäin tai alaspäin määrättyjen edellytysten täytyessä. SRB on lisäksi määritellyt MREL-vaateen soveltamisperiaatteet muille kuin whole bank bail-in -strategian omaaville laitoksille, jonka perusteella uudelleen pääomituksen määrää voidaan tarkistaa alaspäin enintään 20 % tiettyjen edellytysten täytyessä. Tavallisen konkurssimenettelyn piiriin määritellyillä laitoksilla MREL-vaateen vähimmäismäärä on lähtökohtaisesti sama kuin minimivakavaraisuusvaade.
- RVV edellyttää, että kriisihallintoon asetettavaksi määritellyillä laitoksilla MREL-vaade on lähtökohtaisesti vähintään 8 % taseen loppusummasta (edellytys yhteisen kriisinratkaisurahaston varojen käytölle).
- RVV voi asettaa siirtymäajan MREL-vaateen täyttämiseksi. Siirtymäajat eivät välttämättä ole kaikille laitoksille samanmittaisia vaan sen määrittämisessä otetaan huomioon mm. laitoksen kyky täyttää vaade asettamishetkellä ja vaateen asettamisajankohta muihin laitoksiin verrattuna. Siirtymäajan myöntäminen voidaan tehdä esimerkiksi niin, että vaade on ensimmäisessä vaiheessa täytettävä ryhmätasolla kun taas laitoskohtaiset vaateet tulevat voimaan seuraavassa vaiheessa.
- RVV ei julkista asettamiaan laitoskohtaisia MREL-vaateita. RVV ei edellytä myöskään laitokselta MREL-vaateen julkistamista.
- MREL-vaateen laskentaan liittyvä tiedonkeruu toteutetaan toistaiseksi perustuen SRB:n vuosittaisiin velkarakennetiedonkeruutaulukoihin². Lisäksi MREL-vaateen piirissä olevilta laitoksilta kerätään puolivuositain excel-pohjaiset MREL-tiedonkeruutaulukot. Tiedonkeruusta tulee BRRD 2 –sääntelyn myötä yksityiskohtaisempaa. Raportoinnin tarkempi sisältö ja tekninen toteuttamistapa ovat vielä valmisteltavana EBA:n työryhmässä.

3. Johdanto ja muistion tavoitteet

Uuden kriisinratkaisusääntelyn yhtenä keskeisenä tavoitteena on sijoittajavastuun toteuttaminen. MREL-vaateella on keskeinen rooli tavoitteen saavuttamisessa, sillä sen asettamisella varmistetaan, että laitoksella on riittävä määrä alentamiskelpoisia velkoja bail-in välineen tehokkaaseen toteuttamiseen.

KRL ja eräät muut EU:n kriisinratkaisulainsäädännön täytäntöönpanoon liittyvät lait ja asetukset tulivat voimaan 1.1.2015 lukien. KRL 8 luvun mukaan RVV:n on asetettava lain soveltamisalan piirissä oleville laitoksille MREL-vaade. Laissa ei ole siirtymäsäännöksiä MREL-vaateen asettamiselle, joten RVV:n on sovellettava 8 luvun säännöksiä heti lain voimaantulosta lukien. Käytännössä vaateen asettamisaikatauluun vaikuttavat mm. kriisinratkaisusuunnitelman valmistelu ja eräät laskentaa tarkentavat EU- säädökset³.

Koska MREL-vaateessa on kyse kokonaan uudesta, pilari 2- tyyppisestä laitoskohtaisesta vaatimuksesta, RVV haluaa tällä muistiolla osaltaan selvittää vaateen asettamisen menettelyä ja tason määrittämiseen vaikuttavia tekijöitä. Muistioon on myös koottu tähänastisessa RVV:n työssä sekä

² Ks. <https://srb.europa.eu/en/content/liability-data-report>

³ Mm. lopullinen komission [delegoitu MREL-asetus](#) annettiin 23.5.2016 ja se tuli voimaan 23.9.2016.

EU:n viranomaiselimissä (erityisesti EBA ja SRB) tehtyjä tulkintalinjauksia esiin nousseisiin kysymyksiin. Muistion toivotaan myös parantavan kaikkien laitosten mahdollisuutta ennakoida tulevan MREL-vaateensa tasoa ja varautua tarvittaviin raportointi- ja IT-järjestelmämuutoksiin.

Muistiossa esitetyt kannanotot koskevat vain RVV:n suorassa toimivallassa olevia laitoksia (ns. LSI-luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset). Linjaukset eivät siten koske laitoksia, jotka ovat SRB:n suorassa toimivallassa tai joiden kohdalla päätökset tehdään ulkomaisen viranomaisen johtamassa kriisinratkaisukollegiossa (ks. jäljempänä kohta 5).

Muistiossa esitettyjä kannanottoja tullaan jatkuvasti täsmentämään ja täydentämään tarvittavilta osin sitä mukaan kuin esimerkiksi uusia säädöksiä tai viranomaislinjauksia annetaan. Muistion ulkopuolelle on lisäksi jätetty eräitä kysymyksiä, joiden valmistelu on vielä EU:n tasolla kesken.

4. Taustanormisto

4.1 Voimassa olevat säädökset ja muu viitenormisto

MREL-vaateen kannalta keskeiset taustasäädökset ovat KRL (ja erityisesti sen 8 luku), BRRD (ja erityisesti sen artikkelit 44 ja 45), SRM- asetus (ja erityisesti sen artikla 12), sekä komission delegoitu MREL-asetus.

Eräitä BRRD:n säännösten kanssa ristiriidassa olevia KRL 8 luvun säännöksiä MREL-vaateen laskennasta on täsmennetty 1.1.2018 voimaan tulleilla muutoksilla⁴.

SRB on julkaisemissaan muistiossaan päivittänyt linjauksiaan sen suorassa toimivallassa olevien laitosten MREL-vaateen asettamisessa noudatettavista periaatteista⁵. Julkistettuja linjauksia ei ole sellaisenaan tarkoitettu sovellettavaksi kansallisten viranomaisten toimivallassa oleviin laitoksiin, mutta SRB on ilmaissut pitävänsä tärkeänä linjausten yhdenmukaista soveltamista kaikkiin euroalueen luottolaitoksiin. Kuten jäljempänä todetaan, SRB:lla on toimivalta tarvittaessa ohjeistaa kansallisia kriisinratkaisuviranomaisia myös niiden toimivallassa oleviin laitoksiin vaikuttavista kysymyksistä.

EBA:n kysymyksiä ja vastauksia -prosessissa (Single Rulebook Q&A) on annettu ja annetaan jatkuvasti tulkintoja myös kriisinratkaisusäännöksiin liittyvistä kysymyksistä⁶. Myös eräät kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset ovat julkaisseet linjauspapereita MREL-vaateen soveltamisesta⁷.

4.2 Valmistelu EU:n tasolla TLAC - ja MREL - vaateiden yhdenmukaistamiseksi

Komissio antoi 23.11.2016 lainsäädäntöehdotukset TLAC- vaateen voimaan saattamisesta eurooppalaisille G-SII- laitoksille, sekä eräistä muista kaikkien laitosten MREL- laskentaan vaikuttavista muutoksista⁸. Muutosehdotusten voimaantuloaikataulu on porrastettu niin, että 12.12.2017

⁴ Laki 821/2017 KRL:n muuttamisesta, <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170821>.

⁵ Ks. <https://srb.europa.eu/en/content/mrel>

⁶ Vaikka foorumilla annetut vastaukset ovat luonteeltaan ei-sitovia, niillä on viranomaiskäytäntöä ohjaava vaikutus

⁷ Esimerkiksi Ruotsin Riksgäldenin 23.2.2017 julkaisema MREL-linjauspapereita https://www.riksgalden.se/globalassets/dokument_sve/om_riksgalden/pressmeddelanden/ovrigt/tillamning-av-minimikravet-pa-nedskrivningsbara-skulder.pdf ja Englannin keskuspankin linjaukset MREL-vaateen soveltamisesta <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/financial-stability/resolution/boe-approach-to-setting-mrel-november-2016.pdf?la=en&hash=BFA7F3F7A2C03DCE2E7BFDC95C54E33379C2B62C>. Molemmat edellä mainituista viranomaisista

ovat myös julkaisseet päätökset pankkikohtaisesti sovellettavista MREL-tasoista.

⁸ Kriisinratkaisuun liittyvät esitykset koostuvat kolmesta paketista; BRRD muutosesityksistä ks. http://ec.europa.eu/finance/bank/docs/crisis-management/161123-proposal-directive-recapitalisation-capacity_en.pdf, pankkien velkojen maksusaantijärjestyksen muuttamisesta, ks. http://ec.europa.eu/finance/bank/docs/crisis-management/161123-proposal-directive-unsecured-debt-instruments_en.pdf ja vakavaraisuusasetuksen (CRR) muuttamisesta, ks. http://ec.europa.eu/finance/bank/docs/regcapital/crr-crd-review/161123-proposal-amending-regulation_en.pdf

julkaistu muutosdirektiivi 2017/2399 vakuudettomien velkainstrumenttien maksukyvyttömyyttä koskevan ensisijaisuusjärjestykseen sijoittamisen osalta tuli saattaa kansallisesti voimaan viimeistään 29.12.2018. Suomessa kyseinen direktiivimuutos saatettiin voimaan 15.11.2018 lukien (laki 9.11.2018/866) luottolaitoslain uudella 4a §:llä. Muidenkin EU- lainsäädäntömuutosten sisältö on vahvistettu, mutta niitä ei ole vielä julkaistu EU:n virallisessa lehdessä. CRR 2 muutokset (jotka sisältävät eräitä MREL- vaateen soveltamista koskevia säännöksiä) tulevat voimaan 20 päivän kuluessa julkistamisen jälkeen, kun taas BRRD 2- muutokset on implementoitava kansalliseen lainsäädäntöön 18 kuukauden kuluessa julkistamisesta.

RVV seuraa tiiviisti EU- valmistelun etenemistä, mutta lopullisten BRRD 2/CRR 2- säännösten puuttumisen ja kansallisen implementoinnin keskeneräisyyden vuoksi tässä muistiossa ei ole voitu ottaa huomioon säädösesitysten vaikutuksia. RVV kuitenkin tekee tarvittavat muutokset tähän muistioon kun lopullisten säädösten sisältö on varmistunut ja kansallinen täytäntöönpano etenee.

5. MREL-vaateen asettamisesta vastaava toimivaltainen viranomainen

SRM- asetuksen mukaan SRB käyttää kansalliselle kriisinratkaisuviranomaiselle säädettyjä toimivaltuuksia laitoksissa, jotka ovat EKP:n suorassa valvonnassa tai harjoittavat rajat ylittävää toimintaa⁹. Näiden laitosten osalta MREL-vaateen asettamisesta vastaa SRB, mutta MREL päätösten kansallinen täytäntöönpano on RVV:n vastuulla.

Jos laitos kuuluu ulkomaiseen konserniin ja konsernille on perustettu kriisinratkaisukollegio, päätös ryhmän ja siihen kuuluvan yksittäisten laitosten MREL-vaateesta tehdään kollegiossa yhteispäätös menettelyllä¹⁰. Toimivaltainen viranomainen kollegion yhteispäätös menettelyssä on tällöin joko SRB tai RVV riippuen siitä kumman suoraan toimivaltaan laitos kuuluu.

Muiden kuin edellä mainittujen laitosten¹¹ kohdalla MREL-vaateen asettamisesta vastaa yksinomaan RVV. Kuten edellä on todettu, tässä muistiossa esitetyt näkökohdat koskevat vain näitä RVV:n suorassa toimivallassa olevia laitoksia.

Vaikka SRB:n suoran toimivallan piirissä ovat vain merkittävimmät laitokset, on SRB:lla kuitenkin oikeus antaa kansallisille kriisinratkaisuviranomaisille ohjeita ja yleisiä neuvoja, joiden mukaisesti kansalliset kriisinratkaisuviranomaiset suorittavat tehtävät ja antavat kriisinratkaisupäätökset¹². Kansallisille viranomaisille annettava ohjeistus voi siten koskea kriisinratkaisusuunnitelmaa ja mm. MREL-vaateen asettamisessa kaikille laitoksille noudatettavaa menettelyä. Ohjeet ovat luonteeltaan kansallista viranomaista sitovia. SRB ei ole toistaiseksi antanut tällaisia ohjeita.

RVV:n on kuultava Finanssivalvontaa ja SRB:a ennen MREL-vaateen asettamista¹³. KRL:n mukaan RVV:n on yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa jatkuvasti valvottava MREL-vaateen soveltamista koskevien vaatimusten noudattamista.

⁹ Luettelo EKP:n suorassa toimivallassa olevista luottolaitoksista (List of significant supervised entities) ja muista SRB:n suorassa toimivallassa olevista rajat ylittävistä laitoksista löytyvät oheisista linkeistä <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/list/who/html/index.en.html> ja http://srb.europa.eu/sites/srbsite/files/cross_borders_02052016.pdf

¹⁰ KRL 8: 10 §

¹¹ Ns. LSI- luottolaitokset ja kaikki lain piirissä olevat sijoituspalveluyritykset.

¹² SRM -asetuksen 31(1) artikla.

¹³ Vastaava kuulemisvelvollisuus merkittävien laitosten kohdalla on SRB:lla EKP:n suuntaan, Ks. SRM – asetus 12 artikla.

6. MREL-vaateen soveltamisala

6.1 Ryhmäkohtainen ja laitoskohtainen vaade

MREL-vaadetta sovelletaan sekä ryhmän konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella että laitoskohtaisesti. Konsolidoinnin laajuus määräytyy yhdenmukaisesti laitosten vakavaraisuuslaskennassa käytettävän konsolidointiryhmän käsitteen kanssa. Alakonsolidointitasolla RVV soveltaa MREL-vaadetta ainoastaan sellaiseen suomalaiseen alakonsolidointiryhmään, jossa ryhmän emoyritys on pankkiunionin ulkopuolisessa EU- maassa.

RVV kiinnittää huomiota siihen, että vaikka kriisintarkoituksellisesti laadittaisiin yksinomaan konsernin tai ryhmittymän tasolla, MREL vaade on lainsäädännön mukaan asetettava sekä konsolidoidulla tasolla, että laitoskohtaisesti.

6.2 Luottolaitokset

Laitoskohtainen vaade koskee LLL 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta. Jos kyse on SRB:n suorassa toimivallassa olevasta luottolaitoksesta tai ulkomaiseen konserniin kuuluvasta tytärluottolaitoksesta, vaade asetetaan edellä kohdassa 5 mainitulla menettelyllä ja kohdassa mainitun viranomaisen toimesta.

6.3 Kiinnitysluottopankit

MREL-vaadetta ei sovelleta kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (688/2010) 2 luvussa tarkoitettuun kiinnitysluottopankkiin¹⁴. RVV ei siten aseta laitoskohtaista MREL-vaadetta tällaiselle kiinnitysluottopankille. Vaikka konserniin tai ryhmään kuuluvaan kiinnitysluottopankkiin ei sovelleta laitoskohtaista MREL-vaadetta, otetaan sen varat ja velat huomioon konsolidoitua MREL-vaadetta laskettaessa.

Sen sijaan jos talletuspankki tai luottoyhteisö on saanut laajennetun toimiluvan kiinnitysluottopankkitoiminnan harjoittamiseen (laki kiinnitysluottopankkitoiminnasta 10 §), siihen sovelletaan laitoskohtaista MREL-vaadetta samalla tavoin kuin muihin luottolaitoksiin.

6.4 Sijoituspalveluyritykset

MREL-vaade koskee sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, joka harjoittaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamista. Käytännössä kyse on sellaisista sijoituspalveluyrityksistä, joiden perustamis-pääoma on direktiivin 2013/36/EU mukaan oltava vähintään 730 000 euroa. Jos jollekin toiminnalle on kansallisesti säädetty tiukempi perustamis-pääomavaatimus (esim. säilytyspalvelut), tämä ei tarkoita kyseistä toimintaa harjoittavan laitoksen kohdalla kuulumista MREL-vaateen piiriin.

RVV pitää MREL-vaateen soveltamisessa sijoituspalveluyrityksiin ratkaisevana toimiluvan sisältöä eikä tosiasiallisesti harjoitetun toiminnan laajuutta.

¹⁴ KRL 8: 7 § 5 momentti

MREL-vaade¹⁵ koskee siten esimerkiksi sellaista sijoituspalveluyritystä, jonka toimilupa sallii liik-
keeseenlaskun takaamisen mutta joka ei kuitenkaan harjoita sellaista toimintaa.

6.5 Poikkeukset laitoskohtaisiin vaateisiin

RVV voi päättää, että ryhmän emoyrityksenä toimivaan laitokseen sovelletaan MREL-vaadetta vain konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella¹⁶. Vastaavasti RVV voi vapauttaa ryhmän tytäryrityksenä olevan laitoksen MREL-vaateesta¹⁷. Edellytykset poikkeuksen myöntämiselle on lueteltu KRL 8 luvun 11 §:ssä. Jos laitos katsoo MREL-vaadetta asetettaessa tai tarkistettaessa pykälässä lueteltujen edellytysten sen kohdalla täyttyvän, se voi tehdä kirjallisen hakemuksen RVV:lle poikkeuksen saamiseksi. RVV arvioi hakemuksen saatuaan, onko poikkeusluvan myöntämiselle riittäviä perusteita.

RVV kiinnittää huomiota siihen, että sekä emo- että tytäryrityksen laitoskohtaisen poikkeuksen edellytyksenä on aina se, että Finanssivalvonta on myöntänyt laitokselle EU:n vakavaraisuusasetuksen 7 artiklassa tarkoitetun poikkeuksen omien varojen vähimmäismäärää koskevien vaatimusten soveltamisesta. Finanssivalvonnalta saadun tiedon mukaan se ei ole myöntänyt EU:n vakavaraisuusasetuksen 7 artiklassa tarkoitettuja poikkeuksia.

SRB:n valmistelutyö laitoskohtaisen vaateen¹⁸ soveltamisessa noudatettavista periaatteista on vielä kesken, mutta niitä on osin täsmennetty SRB:n 2018 toisen aallon MREL-politiikassa¹⁹.

RVV:n näkemyksen mukaan MREL-vaateen laitoskohtaisen vapauttamisen ehdot eivät tällä hetkellä täyty minkään RVV:n toimivallassa olevan laitoksen kohdalla. Jos laitos katsoo poikkeusedellytysten sen kohdalla täyttyvän, se voi tehdä kirjallisen hakemuksen RVV:lle.

6.6 Talletuspankkien yhteenliittymät

RVV:lla ei ole lainsäädännön perusteella mahdollisuutta tällä hetkellä myöntää poikkeusta laitoskohtaisesta MREL-vaateesta yhteenliittymän jäsenluottolaitokselle muilla kuin edellä kohdassa 6.5 todetuilla perusteilla²⁰. Siten MREL-vaade asetetaan lähtökohtaisesti sekä yhteenliittymälle että sen jäsenluottolaitoksille.

Soveltamistasoon ja määrään vaikuttaa yhteenliittymienkin kohdalla valittu kriisinratkaisustrategia. MREL-tason asettamisen arvioinnissa voidaan myös ottaa huomioon yhteenliittymän jäsenluottolaitokseen yhteenliittymälain nojalla mahdollisesti sovellettavat alhaisemmat vähimmäisvakavaraisuusvaatimukset (ks. jäljempänä kappale 8).

¹⁵ Jos sijoituspalveluyrityksen kriisinratkaisustrategia on normaali konkurssimenettely, on MREL-vaade sama kuin sen minimivakavaraisuusvaade.

¹⁶ KRL 8:11 § 1 momentti

¹⁷ KRL 8:11 § 2 momentti

¹⁸ Laitoskohtaisesta vaateesta on erotettava Internal MREL, jolla tarkoitetaan SPE- strategian omaaviin ryhmiin sovellettavaa vaadetta, jossa tytäryhtiön on täytettävä laitoskohtainen vaade ryhmän sisäisillä ja alisteisilla veloilla. Näin varmistetaan tytäryhtiön tappioiden siirtyminen ryhmässä emon (ns. point of entry yhteisö) tasolle. Internal MREL periaatteet tulevat sitovana sovellettavaksi BRRD 2- paketin implementoinnin myötä, mutta joitakin elementtejä on jo sisällytetty SRB:n voimassa oleviin MREL-linjauksiin.

¹⁹ Ks. https://srb.europa.eu/sites/srbsite/files/public_mrel_policy_2018_-_second_wave_of_plans.pdf. Näitä periaatteita ei ole vielä sisällytetty tähän muistioon.

²⁰ Kriisinratkaisua koskevissa EU- säädöksissä tai kansallisessa lainsäädännössä ei ole esimerkiksi viittausta CRR 10 artiklaan tai muihin yhteenliittymiä koskeviin erityissäädöksiin, jotka mahdollistavat tietyin edellytyksin vapautuksia tai lievennyksiä vakavaraisuusvaateisiin.

7. MREL-vaateen osa-alueet

Komission delegoidun MREL-asetuksen²¹ mukaan kriisinratkaisuviranomaisten on määrättävä MREL-vaade prosenttiosuutena omien varojen ja velkojen yhteismäärästä. Laitoksella ja ryhmällä on oltava jatkuvasti MREL-vaateen kattamiseksi tarvittava määrä omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja. Asetettu MREL-vaade arvioidaan ja siitä tehdään päätös säännöllisesti osana kriisinratkaisusuunnitelman päivittämistä.

MREL-vaateen laskentaan luettavien erien tarkempi sisältö tarkennetaan tiedonkeruutaulukoiden ohjeissa. Jäljempänä kuvataan laskennan erien pääasiallista sisältöä.

7.1 Vaateen osoittaja

MREL-vaateen kattamiseen voidaan käyttää laitoksen omia varoja ja MREL-kelpoisia velkoja. Omien varojen käsite määräytyy vakavaraisuuslaskentaa koskevien säännösten mukaisesti. Konsolidoitua MREL-vaadetta laskettaessa MREL-kelpoisiin velkoihin voidaan lukea kaikkien konsolidointiryhmään kuuluvien yritysten liikkeeseen laskemat ulkoiset velat²².

MREL-kelpoisten velkojen ensimmäinen edellytys on, että niiden nimellisarvoa voidaan alentaa. Tällaisia ovat kaikki muut paitsi KRL:ssa erikseen luetellut velat²³.

MREL kelpoisten velkojen on **lisäksi** täytettävä seuraavat edellytykset:

- rahoitusväline on täysin maksettu;
- laitos ei ole suoraan tai välillisesti antanut luottoa tai vakuutta niiden rahoitusvälineiden hankintaa varten, johon velka perustuu;
- velan jäljellä oleva juoksuaika on vähintään vuosi^{24 25};
- velka ei perustu johdannaissopimukseen²⁶;
- velka ei perustu korvattavaan tai etuoikeutettuun talletukseen²⁷;
- laitoksella ei ole saamisoikeutta velkaan eikä laitos ole antanut velasta vakuutta tai takausta²⁸.

Laitoskohtaisen MREL-vaateen kattamiseksi voidaan käyttää samaan konserniin tai ryhmittymään kuuluvilta yritykseltä saatuja velkoja, jos ne muutoin täyttävät edellä MREL-kelpoiselle velalle määritellyt edellytykset. RVV voi kuitenkin mm. kriisinratkaisusuunnitelmaan liittyvässä puretta-

²¹ Asetuksen 7(2) artikla

²² SRB:n toisen aallon 2018 MREL politiikkapaperin mukaan, MREL-kelpoisiksi rajataan SPE- strategian piirissä olevilla ryhmillä vain kriisinratkaisun kohdeyhteisöstä (resolution entity) liikkeeseen lasketut ulkoiset MREL-kelpoiset velat. Periaatetta tarkennetaan tämän linjausmuistion seuraavassa päivitysversiossa.

²³ KRL 8: 4 §:ssä on luettelo veloista, joiden nimellisarvoa ei voida alentaa.

²⁴ Määräaikaistalletuksista MREL-kelpoisiksi luetaan vain sellaiset talletukset, joissa talletusta ei voida irtisanoa tallettajan toimesta kesken sopimuksen. Jos määräaikaistalletus voidaan tallettajan toimesta irtisanoa, vaikka sen seurauksena on korkojen menetys ja mahdollisia lisäkuluja, talletusta ei pidetä määräaikaisena. Ks. myös EBA:n Q & A foorumissa annettu tulkinta [ID 2015_2267](#).

²⁵ Jos velkaan sisältyy sijoittajan oikeus vaatia sen ennen aikaista lunastamista, maturiteetiksi katsotaan hetki, jolloin lunastus aikaisintaan voidaan tehdä (BRRD 45.4 art). Maturiteettiin vaikuttavien velkaehtojen kriteeristö tarkentuu CRR 2- muutosten myötä. Näitä käydään läpi tämän muistion seuraavassa päivitysversiossa.

²⁶ Structured notes- tyyppisiä instrumentteja ei lähtökohtaisesti lueta MREL-kelpoisiin velkoihin. RVV voi kuitenkin tapauskohtaisesti laitoksen aloitteesta päättää niiden hyväksymisestä, jos instrumentit täyttävät SRB:n 2018 ensimmäisen aallon linjausmuistion kohdassa 30 mainitut edellytykset.

²⁷ Etuoikeutettu talletus on määritelty luottolaitoslain 4a §:n 1 momentin 1) kohdassa.

²⁸ Jos velkaan kohdistuu kolmannen osapuolen antama vakuus, velka voidaan lukea MREL-vaateen kattamiseksi jos se täyttää muut velalle asetetut edellytykset. Ks. myös EBA:n Q & A foorumilla annettu tulkinta [ID 2015_1779](#), jonka mukaan kolmansien osapuolten takaamia velkoja ei pidetä BRRD:n mukaisena vakuudellisena velkana.

vuoden esteitä koskevassa päätöksessään edellyttää, että ryhmän sisäiset velat on sopimusehtojen mukaan oltava konkurssioikeudellisesti muita alentamiskelpoisia velkoja huonommalla etu oikeudella²⁹.

Jos vakavaraisuuslaskennassa Tier 2 -erään luettavan debentuurivelan määrästä osa on ns. viiden vuoden porrastussäännön mukaan jäänyt lukematta omiin varoihin, voidaan lukematta jäänyt osa velasta lukea MREL-kelpoisiin velkoihin, jos se muutoin täyttää edellä mainitut edellytykset.

Jos laitoksen liikkeeseen laskemiin velkoihin sovelletaan EU:n ulkopuolisen maan lainsäädäntöä, velat eivät ole lähtökohtaisesti MREL-kelpoisia, vaikka ne muutoin täyttäisivät MREL-kelpoisten velkojen kriteerit.

Brexitin myötä UK:n lainsäädännön alaisuudessa liikkeeseen lasketut velat katsotaan välittömästi Brexitin toteutumisen jälkeen kolmansien maiden veloiksi ja ne menettävät edellä mainittujen edellytysten puuttuessa MREL-kelpoisuuden, jollei tähän sovita EU:n ja UK:n välillä poikkeusta tai siirtymäaikaa eroamisneuvotteluissa tai muussa yhteydessä.

RVV noudattaa soveltamiskäytännössään BRRD 55 artiklan, KRL 8 luvun 12 a §:n sekä komission delegoidun asetuksen 2016/1075 artiklojen 43 ja 44 mukaisia vaatimuksia kolmannen maan lain nojalla laskettujen instrumenttien Bail-in / MREL-kelpoisuudesta. Lisäksi SRB:n MREL -politiikassa tarkennetaan kyseisten säännösten soveltamista pankkiunionimaissa toimiviin luottolaitoksiin. SRB on myös julkaissut 29.3.2019 kannanottopaperin³⁰ Brexitin vaikutuksista ja odotuksistaan luottolaitoksia kohtaan.

Lähtökohtana edellä mainituissa säännöksissä on, että pankin on osoitettava viranomaiselle, että velan alaskirjausta tai muuntamista koskeva toimenpide on kolmannen maan lain mukaan tehokkaasti täytäntöönpantavissa. Toisin sanoen tarkoituksena on varmistaa, ettei kolmannen maan säännöksistä aiheudu sellaista riskiä, joka vaarantaisi velkojen alaskirjauksen tai muuntamisen toteuttamisen kriisitilanteessa.

Säännösten mukaan laitoksen on ensinnäkin käytettävä tällaisia velkakirjoja koskevissa sopimuksissa sopimusehtoa, jonka mukaan laitoksen velkoja tunnustaa ja hyväksyy pääoman alaskirjauksen tai muuntamisen Rahoitusvakausviraston päätöksellä. Komission delegoidussa asetuksessa 2016/1075 on kuvattu mainitun sopimusehdon vähimmäissisältöä, mutta EBA tai muut viranomaiset eivät ole julkaisseet sopimusehtoa koskevaa mallilauseketta.

Toiseksi luottolaitoksen on pyynnöstä toimitettava toimivaltaiselle kriisintarkausviranomaiselle oikeudellinen lausunto kyseisen sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuudesta ja sitovuudesta. SRB on MREL-politiikassaan ja soveltamiskäytännössään tarkentanut edellytyksiä näiltä osin niin, että se yleensä³¹ edellyttää pankeilta oikeudellisia lausuntoja velkojen MREL-kelpoisuuden varmistamiseksi.

SRB:n MREL -politiikan mukaan oikeudellisen lausunnon on otettava kantaa ainakin seuraaviin osa-alueisiin:

²⁹ Tämä voi olla perusteltua erityisesti sen varmistamiseksi, että tappiollisen laitoksen omistus säilyy edelleen konsernissa tai ryhmittymässä eikä ryhmä hajoa kriisintarkausvälineiden käytön seurauksena. Ks. myös KRL:n 8 luvun 8 § RVV:n oikeudesta vaatia MREL-vaateen kattaminen osin sopimusperusteisesti alentamiskelpoisilla veloilla.

³⁰ Ks. <https://srb.europa.eu/en/node/743>

³¹ Poikkeus on rajattu tilanteisiin, jonka mukaan *“The SRB reserves the right not to request a legal opinion, for instance, where it deems that the proportion of issuances governed by the laws of third countries of the MREL-eligible stock of a bank is not significant and the SRB has sufficient elements to conclude for the eligibility of such liabilities”*

“The legal opinion shall:

1. Be reasoned and indicate whether the bail-in clause fully complies with Art. 44 of Commission Delegated Regulation 2016/1075, detailing the criteria set forth therein.
2. Take into account not only the general enforceability of the standard/template clause but also, to the extent relevant, all specific circumstances, rules governing the actual programme/offering/issuance, and ensure that no other contractual term or arrangement may impair the effectiveness and enforceability of the clause.
3. Include an analysis of possible impediments to the effectiveness and enforceability of the clause, drawing from insolvency law, securities law and the general legal framework of the third country jurisdiction, such as public policy.
4. Include an assessment on the effectiveness of the clause in case of non-coincidence of jurisdiction and governing law (i.e. if the chosen court (the jurisdiction) is called to apply a foreign law), particularly in terms of how in practice the chosen forum will apply the governing law.”

Jos laitoksella on erilaisia sopimusehtoja johtuen esimerkiksi päivitetystä ohjelmaesiteversioista, sama oikeudellinen lausunto voi ottaa kantaa usean sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuuteen ja sitovuuteen.

Parhaillaan käynnissä olevien Brexit- neuvottelujen lopputulos ja vaikutukset Britannian siirtymisestä EU:n ulkopuoliseksi maaksi ovat edelleen auki. RVV kehottaa luottolaitoksia valmistautumaan myös tilanteeseen, jossa Britannian ero EU:sta tapahtuu ilman erosopimusta. Tällöin Britannian asema muuttuu kolmanneksi maaksi heti eron astuttua voimaan ja sitä kohdellaan edellä mainittujen säännösten valossa kolmantena maana heti mainitusta ajankohdasta lukien.

7.2 Vaateen nimittäjä

MREL-vaade asetetaan suhteuttamalla omat varat ja MREL-kelpoiset velat omien varojen ja velkojen kokonaismäärään³². Johdannaisopimuksiin perustuvat velat otetaan kuitenkin osoittajassa huomioon nettomääräisinä siltä osin kuin vastakkaiset johdannaisasemat saadaan nettouttaa sopimusta suljettaessa³³.

8. MREL-vaateen tason asettamiseen vaikuttavat tekijät

KRL määrittää yleiset edellytykset, joiden pohjalta laitokohtainen MREL-vaade asetetaan. Näitä on täsmennetty komission delegoidussa MREL-asetuksessa. Seuraavassa kuvataan RVV:n näkemyksiä asettamisprosessissa huomioon otettavista tekijöistä erityisesti siltä osin kuin on kyse viiranomaisharkintaa sisältävistä kohdista.

8.1 Tappion kattamismäärä (Loss Absorption Amount, LAA)

8.1.1 Oletustaso

Osana MREL-vaateen määrittelyä RVV:n on asetettava MREL-kelpoisille erille määrä, jonka se katsoo laitoksen tarvitsevan tappioiden kattamiseen. **Oletustasona** tappion kattamiseen tarvittavaksi määräksi komission delegoitu asetus määrittää seuraavat erät:

- omien varojen vähimmäismäärät (4,5 % / 6 % / 8 %) perustuen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 ja 458 artiklaan;

³² Velkojen kokonaismäärän käsitettä nimittäjässä ei ole täsmennetty. Lähtökohtana pidetään tilinpäätöksen taseeseen kirjattua velkojen kokonaismäärää. Jos tämä kuitenkin johtaa joidenkin omien varojen erien kaksinkertaiseen huomioon ottamiseen nimittäjässä, laitos voi eliminoida kaksinkertaisen vaikutuksen.

³³ Nettoutuksen tulee perustua vakavaraisuuslaskennassa (vähimmäisomavaraisuusasteen raportointi) käytettyyn nettoutusmenettelyyn. Ks. EBA:n Q & A foorumin tulkinta ID 2015_1824.

- valvontaviranomaisen asettama pilari 2- lisäpääomavaatimus, joka on asetettu vakavaraisuusdirektiivin 104(1) artiklan mukaisesti³⁴;
- vakavaraisuusdirektiivin 128(6) artiklan mukainen lisäpääomapuskurien kokonaismäärä³⁵;
- vakavaraisuusasetuksen 500 artiklan mukainen Basel I –lattia;
- soveltuva vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio).

Komission delegoidun MREL -asetuksen mukaan kriisinratkaisuviranomaisen on asetettava tappion kattamismäärä **joko** edellä mainitun oletustason mukaisesti **tai** tarkistamalla oletustason vaa-
detta ylöspäin tai alaspäin.

8.1.2 Määrän tarkistaminen ylös- tai alaspäin

Ylöspäin tasoa voidaan komission delegoidun MREL-asetuksen³⁶ mukaan tarkistaa, jos perustason mukaisesti määritellyn määrän ei katsota laitoksen kohdalla heijastavan riittävästi tappion kattamiseksi tarvittavaa määrää. Tarkistus ylöspäin voidaan tehdä myös silloin, jos se on tarpeen laitoksen purettavuuden tai uudelleen järjestämisen esteiden poistamiseksi.

RVV toteaa, että laitoksiin sovellettavat pääomavaatimukset on asetettu silmällä pitäen niiden riittävyyttä laitoksen (odottamattomien) tappioiden kattamiseen. Finanssivalvonta arvioi säännöllisesti sen toimivallassa olevien laitosten kohdalla minimivakavaraisuustasojen riittävyyttä ja se voi tietyin edellytyksin³⁷ asettaa laitoksille harkinnanvaraisen (pilari 2-) lisäpääomavaatimuksen. RVV ei näe tarvetta tehdä tältä osin omaa arvioitaan vaan se luottaa Finanssivalvonnan jatkuvaan valvontaan ja säännölliseen arviontiin minimivakavaraisuusvaateiden riittävyydestä.

RVV ei ole myöskään tässä vaiheessa tunnistanut yleisiä tekijöitä tai olosuhteita, jotka edellyttäisivät sen toimivallassa olevien laitosten purettavuuden tai uudelleenjärjestelyn näkökulmasta perustasoa korkeampaa tappion kattamistasoa.

RVV ei näe tällä hetkellä yleisiä perusteita, jotka puoltaisivat tappion kattamismäärän asettamista komission delegoidussa MREL-asetuksessa määritellyä oletustasoa korkeammaksi.

Alaspäin oletustason määrää voidaan komission MREL-asetuksen mukaan tarkistaa, jos valvontaviranomaisen asettamaa pilari 2 - lisäpääomavaatimusta tai jotakin osaa lisäpääomapuskureista ei pidetä tarkoituksenmukaisena varmistamaan tappion kattamistarve kriisihallintoon asettamistilanteessa. Esimerkkinä tällaisesta on mainittu pääomapuskurin asettaminen makrovakausriskien kattamiseksi.

Suomessa Finanssivalvonta on asettanut ja osin vielä asettamassa erälle sen suorassa toimivallassa oleville laitoksilleen harkinnanvaraisia pilari 2- lisäpääomavaateita. Kaikkiin suomalaisiin laitoksiin sovelletaan kuitenkin 2,5 % suuruista kiinteää lisäpääomavaatimusta, joka tuli voimaan 1.1.2015 lukien. Lisäksi Finanssivalvonta on asettanut Suomessa systemisesti merkittäviksi luottolaitoksiksi määritellyille laitoksille lisäpääomavaatimukseen (ns. O-SII-puskuri), joka kuitenkin koskee muita kuin RVV:n suorassa toimivallassa olevia laitoksia. Finanssivalvonta ei ole tois-
taiseksi asettanut suomalaisille laitoksille muuttuvaa lisäpääomavaatimusta³⁸. Finanssivalvonta on

³⁴ Suomessa direktiivin kohta on implementoitu luottolaitoslain 11: 6 §:ään.

³⁵ Suomessa artiklakohta on implementoitu luottolaitoslain 10:3 §:ään.

³⁶ Asetuksen 1(5) artikla

³⁷ Luottolaitoslain 11:6 §.

³⁸ Suomalainen laitos voi kuitenkin olla muuttuvan lisäpääomavaatimuksen piirissä siltä osin kuin sillä on vastuita valtiossa joka on ottanut käyttöön muuttuvan lisäpääomavaatimuksen. Tämä lisäpääomavaatimuksen osa vaikuttaa korottavasti MREL-vaateen tasoon.

29.6.2018 tehnyt päätöksen asettaa LLL 10 luvun 3 §:n mukainen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävä lisäpääomavaatimus Viimeksi mainitut lisäpääomavaatimukset tulevat voimaan 1.7.2019 lukien.

Finanssivalvonnan lisäpääomavaatimuksia tarkistetaan säännöllisesti. MREL- vaateen tarkistaminen edellyttää aina erillistä RVV:n päätöstä eikä lisäpääomavaatimuksen muuttuminen johda automaattisesti MREL- vaateen tason muutokseen.

RVV ei näe tällä hetkellä yleisiä syitä, jotka puoltaisivat tappion kattamismäärän asettamista komission delegoidun MREL-asetuksen määrittämää perustasoa alhaisemmaksi. Perustasoon luetaan siten minimivakavaraisuusvaateen lisäksi kiinteä lisäpääomavaatimus. Jos RVV:n suorassa toimivallassa oleville laitoksille asetetaan muita lisäpääomapuskureita, niiden tarkoituksenmukaisuus arvioidaan erikseen.

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan yhteenliittymän keskusyhteisö voi (Finanssivalvonnalta luvan saatuaan) päättää, että sen jäsenluottolaitoksiin sovelletaan luottolaitoslakia ja EU:n vakavaraisuusasetusta lievempiä minimivakavaraisuusvaateita. Lisäksi Finanssivalvonta voi keskusyhteisön hakemuksesta erityisestä syystä antaa luvan poiketa kokonaan minimivakavaraisuusvaateita koskevista rajoituksista³⁹.

RVV voi talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksen tappion kattamismäärää määrittäessään ottaa huomioon alentavana tekijänä siihen mahdollisesti sovellettavat lakisääteiset poikkeusperusteet vakavaraisuusvaatimuksista.

8.2 Uudelleen pääomittamisen määrä (Recapitalisation Amount)

8.2.1 Yleisiä näkökohtia

MREL-vaateen toisen peruselementin muodostaa uudelleen pääomittamisen määrä, jonka on oltava riittävä kriisinratkaisusuunnitelmassa määritellyn kriisinratkaisustrategian täytäntöön panemiseksi. Uudelleen pääomituksen määrän tulee siten heijastaa sitä pääomatarvetta, joka kohdistuu laitoksen kriisinratkaisuvälineiden käytön jälkeisen toimintaan tai sen osaan.

Jos esimerkiksi laitoksen kriisinratkaisustrategiana on laitoksen koko toiminnan jatkaminen yksinomaan sen velkoja alaskirjaamalla ja konvertoimalla (ns. ”whole bank bail-in” malli), tarvitsee uudelleen pääomitus mitoitaa kriisinratkaisuun asettamishetken toiminnan laajuuden mukaisesti. SRB käyttää tällä hetkellä MREL-tason määrittelyssä lähtökohtana kaikille laitoksille ”whole bank bail-in” strategiaa, jos se on kriisinratkaisusuunnitelmassa määritelty ensisijaiseksi tai vaihtoehtoiseksi strategiaksi.

Koska toiminnan laajuuden arviointi kyseisellä hetkellä on vaikeaa, asetetaan uudelleen pääomittettava määrä lähtökohtaisesti laitoksen viimeksi raportoidun taseen ja sen pohjalta lasketun kokonaisriskin määrän perusteella. Komission delegoitu MREL-asetus mahdollistaa kuitenkin eräissä poikkeustilanteissa myös muiden oletusten pohjalta lasketun määrän käyttämisen laskennassa (ks. jäljempänä kohta 8.2.4).

³⁹ Laki talletuspankkien yhteenliittymästä 21 §

SRB on lisäksi määritellyt MREL-vaateen soveltamisperiaatteet muille kuin whole bank bail-in -strategian omaaville laitoksille. Sen perusteella uudelleen pääomituksen määrää voidaan tarkistaa alaspäin enintään 20 % tiettyjen edellytysten täytyessä⁴⁰.

8.2.2 Konkurssimenettelyn piiriin määritelty laitos

Jos kriisintarkistusstrategiassa laitoksen katsotaan kuuluvan normaalin konkurssimenettelyn piiriin, uudelleen pääomittamisen määrä näillä laitoksilla on nolla. Näillä laitoksilla MREL-vaade on siten sama kuin minimivakavaraisuusvaade ja vaateen alittamisesta aiheutuvat seuraamukset määräytyvät vakavaraisuussäätelyn mukaisesti. Tämä johtuu siitä, että konkurssimenettelyssä laitos ei enää tarvitse toimilupaa vaan sen toiminta ajetaan alas omaisuutta realisoimalla ja jakamalla varat velkojille.

Konkurssimenettelyn piiriin kuuluvilla laitoksilla MREL-vaade koostuu yksinomaan tappion kattamiseen tarvittavasta määrästä.

RVV ei määrittele etukäteen esim. pankin kokoon perustuvia kriteereitä, joiden mukaan toimijat luokitellaan kriisihallintoon asetettaviin ja konkurssimenettelyn piiriin kuuluviin laitoksiin⁴¹. Käytännössä arviointi konkurssin ja kriisihallintoon asettamisen välillä tehdään kriisintarkistus suunnitelmaan liittyvän yksinkertaistetun veloitteen arvioinnin yhteydessä⁴².

8.2.3 Oletustaso kriisihallintoon asetettavaksi määritellyillä laitoksilla

Kriisihallintoon asetettavaksi määritellyillä laitoksilla uudelleen pääomituksen määrä on oltava riittävä varmistamaan toimilupaedellytysten täytyminen kriisintarkistusstrategiaa täytäntöön pantaessa.

Uudelleen pääomituksen määrän tasossa on otettava huomioon seuraavat erät:

- omien varojen vähimmäismäärät (4,5 % / 6 % / 8 %) perustuen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 ja 458 artiklaan.
- valvontaviranomaisen asettama pilari 2- lisäpääomavaatimus, joka on asetettu vakavaraisuusdirektiivin 104(1) artiklan mukaisesti⁴³
- soveltuva vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio)

Edellä mainitun lisäksi uudelleen pääomituksen määrän on kriisihallintoon asettamisen jälkeen vastattava tasoa, jonka kriisintarkistusviranomainen arvioi riittävän markkinoiden luottamuksen ylläpitämiseksi. Oletustasona tässä arvioinnissa pidetään laitokseen sovellettavaa lisäpääomapuskurien yhteismäärää kriisintarkistusvälineiden soveltamisen jälkeen.

8.2.4 Poikkeaminen oletustasosta

Komission delegoitu asetus⁴⁴ antaa mahdollisuuden tehdä pankkikohtaisia tarkistuksia viimeksi raportoituun kokonaisriskin (TREA) määrään, jos kriisintarkistus suunnitelmassa tunnustetaan ja kuvataan muutokset pääomavaatimustarpeeseen välittömästi kriisintarkistus päätöksen jälkeen ja nämä muutokset on otettu huomioon purettavuuden arviointia koskevassa selvityksessä.

⁴⁰ Ks. SRB 2018 ensimmäisen aallon MREL- paperi kappale 21.

⁴¹ Esimerkiksi Bank of England on linjannut, että vähintään 40 000 päivittäiseen raha-asiointiin käytettävää tiliä omaavat laitokset uudelleen järjestetään kriisihallintomenettelyn kautta.

⁴² KRL 2.10 §.

⁴³ Suomessa direktiivin kohta on implementoitu luottolaitoslain 11: 6 §:ään.

⁴⁴ Komission delegoidun MREL-asetuksen 2(3) artikla.

Määrä voi olla oletustasoa pienempi, jos kriisinratkaisuviranomainen arvioi alhaisemman määrän olevan kriisinratkaisutoimenpiteiden toteuttamisen jälkeen riittävä toimilupaedellytysten täyttämiseksi ja markkinoiden luottamuksen ylläpitämiseksi. Harkintaa tehdessään RVV:n on otettava huomioon Finanssivalvonnalta saatu laitosta koskeva informaatio laitoksen toiminnasta ja taloudellisesta asemasta⁴⁵.

Arvioinnissa on myös otettava huomioon riittävän pääomatason saavuttaminen laitoksen kanssa samaan viiteryhmään kuuluviin laitoksiin verrattuna. Tätä silmällä pitäen SRB on päättänyt soveltaa kaikkiin suorassa toimivallassa oleviin laitoksiinsa 1,25 % vähennystä komission delegoidun asetuksen mukaiseen oletustasoon nähden. RVV soveltaa vastaavaa vähennystä toimivallassaan oleviin laitoksiin.

Arvioinnissa on myös otettava huomioon ryhmään kuuluvien muiden laitosten pääomien käytettävyys markkinoiden luotettavuuden ylläpitämiseksi. Jos esimerkiksi talletuspankkien yhteenliittymä jatkaa kriisinratkaisustrategian mukaan edelleen yhteenliittymärakenteessa, ei sen yksittäisiltä jäsenluottolaitoksilta välttämättä ole perusteltua edellyttää pääomapuskurit kattavaa vakavaraisuustasoa jos laitoksille on myönnetty yhteenliittymälain mahdollistama poikkeus minimivakavaraisuusvaateisiin⁴⁶.

RVV voi tapauskohtaisesti tarkistaa uudelleenpääomituksen määrää ottamalla huomioon laitoksen taseen mahdollisen alentumisen kirjattavien luottotappioiden johdosta. Vähennys voi olla enintään 10 % taseen määrää vastaava kokonaisriskin määrä⁴⁷. Koska työ arvioinnin perusteena käytettävien skenaarioiden edellytyksistä on vielä SRB:n piirissä kesken, ei RVV toistaiseksi sovelta 10 % vähennystä minkään laitoksen kohdalla.

RVV voi myös ottaa huomioon elvytysuunnitelmassa mainittujen toimenpiteiden alentavan vaikutuksen kokonaisriskin määrään. RVV harkitsee vain sellaisten elvytystoimenpiteiden vaikutusta, jotka voidaan panna täytäntöön nopeasti kriisinratkaisuvaiheessa olettaen, ettei laitos kykene toteuttamaan niitä elvytysvaiheessa tai varhaisen vaiheen toimenpiteiden yhteydessä⁴⁸.

RVV soveltaa edellä todetun mukaisesti SRB:n MREL-politiikassa määriteltyä mahdollisuutta alentaa uudelleen pääomituksen määrää enintään 20 %:lla niiden laitosten kohdalla, joilla ensisijainen kriisinratkaisustrategia on muu kuin whole bank bail-in.

RVV pitää uudelleen pääomituksen määrää asetettaessa oletustasona minimivakavaraisuusvaatimuksen ja laitokseen sovellettavien lisäpääomapuskurien yhteenlaskettua määrää vähennettynä 1,25 % määrällä RVV voi myös tapauskohtaisesti ja erittäin rajoitetuin reunaehdoin tarkistaa alaspäin uudelleenpääomituksen määrän oletustasoa. RVV soveltaa mahdollisuutta alentaa uudelleen pääomituksen määrää enintään 20 %:lla niiden laitosten kohdalla, joilla ensisijainen kriisinratkaisustrategia on muu kuin whole bank bail-in.

⁴⁵ Komission delegoidun asetuksen 4 artikla.

⁴⁶ Laki talletuspankkien yhteenliittymästä 21 §.

⁴⁷ Ks. SRB:n linjausmuistion kappale 12. SRB käyttää oletuksena, että kirjatut tappiot vastaavat tappion kattamismäärä ja että riskipainot säilyvät ennallaan verrattuna kriisinratkaisutoimenpiteiden käyttöä edeltävään aikaan.

⁴⁸ Ks. SRB:n linjausmuistion kappale 12. SRB mainitsee kolmantena tarkistamisperusteena laitoksiin sovellettavien uudelleenjärjestelysuunnitelmien (esim. komission valtiontukipäätösten yhteydessä edellytetyt) mukaisten toimenpiteiden huomioon ottamisen. Tällaisia suunnitelmia ei ole Suomessa pantu täytäntöön.

8.2.5 Alaskirjauksen ulkopuolelle lain nojalla tai viranomaisarkinnalla jätettyjen velkojen käsittely

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomainen voi tietyin edellytyksin käyttää harkintavaltaansa jättää osa normaalisti alaskirjausvelvollisuuden (bail-in) piirissä olevista veloista väliin käytön ulkopuolelle⁴⁹. Tällaisissa tilanteissa kriisinratkaisuviranomaisen on MREL-vaateen tasoa asettaessaan otettava huomioon, että jäljellä olevien MREL-kelpoisten erien määrä on riittävän korkea ja että ns. NCWO -periaatetta ei loukata. Tällainen arvio on kuitenkin tehtävä vain, jos kansallisen lain nojalla suoraan alaskirjauksen ulkopuolelle jäävien ja harkinnanvaraisen poikkeuksen piirissä olevien velkojen määrä on yhteensä yli 10 % kyseisen etuoikeusluokan velkojen kokonaismäärästä.

Komission delegoitu asetus ei määrittele mitä toimenpiteitä kriisinratkaisuviranomaisella on edellä mainituissa tilanteissa käytettävissään. Käytännössä näitä voivat olla ainakin MREL-vaateen tason korottaminen tai vaatimus vaateen täyttämistä sopimusperusteisesti huonommalle etuoikeudelle määritellyillä veloilla. SRB on täsmentänyt arviointimenetelmiään ja vaikutuksia MREL-tasoon 2018 toisen aallon MREL-politiikassaan. Näitä tarkennetaan tämän muistion seuraavassa päivitysversiona.

RVV:n näkemyksen mukaan alaskirjauskelpoisten velkojen jättäminen bail-in -välineen ulkopuolelle on äärimmäisen poikkeuksellinen tilanne ja sitä tulee soveltaa vain hyvin perustelluissa tilanteissa.

RVV ei ota tällä hetkellä MREL-tasoa määrittäessään huomioon suoraan lain nojalla tai harkinnanvaraisen poikkeuksen johdosta alaskirjausvelvollisuuden ulkopuolelle rajattujen velkojen määrän vaikutusta

8.2.6 Talletussuojarahaston varojen käytön vaikutus

Komission delegoitu MREL-asetus sallii MREL-vaateen tarkistamisen alaspäin sitä osin kuin talletussuojarahaston varojen oletetaan käytettävän kriisinratkaisustrategian mukaisten välineiden rahoittamiseksi⁵⁰.

Talletussuojarahaston varojen käyttö velkojen alaskirjaustilanteessa edellyttää, että lähtökohtaisesti kaikki korvattavia talletuksia huonommassa etuoikeusasemassa olevat velat (ml. pk- yritysten ja luonnollisten henkilöiden talletussuojan ulkopuoliset talletukset) on ensin kirjattu täysimääräisesti alas. Lisäksi edellytykset talletussuojarahaston varojen käytölle kriisinratkaisutilanteessa ovat erittäin tiukat, sillä esimerkiksi velkojen alaskirjaustilanteessa talletussuojavarojen käyttö kriisihallintoon asetetun laitoksen tai siltapankin uudelleen pääomittamiseksi on kokonaan kielletty. Lisäksi varoja saadaan käyttää vain enintään nettotappion määrään, joista talletussuojarahasto olisi vastannut, jos laitos olisi asetettu konkurssiin. Edellä todetun johdosta RVV pitää erittäin epätodennäköisenä, että kriisinratkaisustrategia perustuisi talletussuojarahaston varojen käyttämiin pohjautuvalle oletukselle.

RVV ei ota huomioon talletussuojarahaston varojen käyttömahdollisuutta kriisinratkaisussa perusteena alentaa MREL-vaadetta.

⁴⁹ Komission delegoidun MREL-asetuksen 3 artikla.

⁵⁰ Talletussuojarahaston varojen käyttöedellytykset kriisinratkaisun rahoittamiseen on määritelty rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun 14 §:ssä.

8.3 Vähimmäisomavaraisuusasteen ja Basel I -lattian huomioon ottaminen

Komission täytäntöönpanoasetus edellyttää vähimmäisomavaraisuusasteen (Leverage Ratio) ja Basel I- lattian huomioon ottamisen MREL-vaateen asettamisessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että tappion kattamismäärää ja uudelleenpääomittamisen määrää asetettaessa voitaisiin käyttää vakavaraisuusvaateen sijasta näiden vaateiden tuottamaa minimipääomavaadetta, jos se johtaa asianomaisen laitoksen kohdalla korkeampaan vaateeseen kuin minimivakavaraisuusvaade. Basel I -lattiaa koskeva CRR artikla 500 on kumottu, joten sitä ei enää huomioida MREL-vaateen määrittelyssä⁵¹.

Laitokset ovat tällä hetkellä velvollisia raportoimaan vähimmäisomavaraisuusvaateen laskennassa tarvittavat erät ja tätä koskeva julkistamisvelvollisuus tuli voimaan 2015 alusta lukien. Suomessa ei ole saatettu voimaan vähimmäisomavaraisuusastetta sitovana vaateena vaan käyttöön otossa seurataan EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaista aikataulua. Vaateen käyttöön ottoa ja tasoa koskevat päätökset tehdään EU:n tasolla ensi vuoden aikana.

RVV ei ota toistaiseksi huomioon vähimmäisomavaraisuusastetta MREL-vaateen tasoa lisäävänä tekijänä.

8.4 Kriisinratkaisurahaston varojen käyttöä koskevan edellytyksen vaikutus

Komission delegoidun MREL-asetuksen⁵² mukaan MREL-vaateen asettamisessa on otettava huomioon edellytykset, jotka on säädetty kriisinratkaisurahaston varojen käytölle. Yhteisen kriisinratkaisurahaston varoja voidaan käyttää kriisihallintoon asetetun laitoksen tukemiseen vasta sen jälkeen, kun omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen nimellisarvoa on alennettu vähintään määrällä, joka vastaa kahdeksaa prosenttia kriisihallintoon asetetun laitoksen taseen loppusummasta⁵³.

Kriisinratkaisurahaston varojen käyttö ei ole kaikissa tilanteissa välttämätöntä. Jos kriisinratkaisustrategiassa rahaston varojen käyttöä pidetään mahdollisena, on kriisinratkaisusuunnittelussa varmistettava sen käyttöedellytysten olemassaolo⁵⁴. Näin ollen 8 % vaade lähtökohtaisesti asettaa vähimmäistason myös MREL-vaateelle⁵⁵.

RVV edellyttää, että laitoksen MREL-vaade vastaa lähtökohtaisesti aina määrää, joka on vähintään 8 % laitoksen taseen loppusummasta.

⁵¹ Ks. SRB MREL-politiikan kappale 6.

⁵² Asetuksen 5(1) artikla

⁵³ KRL 8:6 §

⁵⁴ Jos MREL-vaadetta ei aseteta rahaston käytön edellyttämälle tasolle, voi syntyä tilanne, jossa laitoksella ei ole tarpeeksi omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja bail-in välineen toteuttamiseksi.

⁵⁵ On huomattava, että 8 % vähimmäistaso lasketaan johdannaisten osalta eri tavalla kuin MREL-vaateessa. MREL-vaateessa johdannaissopimuksiin perustuvat velat otetaan huomioon nettomääräisinä siltä osin kuin vastakkaiset johdannaisasemat saadaan nettouttaa sopimusta suljettaessa. Ks. edellä alaviite 23. Sen sijaan rahaston varojen käyttöön liittyvässä 8 % vähimmäistasossa vertailu tehdään taseen loppusummaan, jossa johdannaiset ovat mukana kirjanpitoarvoistaan..

8.5 Esimerkki MREL-vaateen asettamisesta

Oheisissa esimerkeissä on kuvattu eri kriisinratkaisustrategioiden vaikutusta MREL-vaateen tasoon. Kuten edellä kohdassa 8.2.1 on todettu, RVV käyttää SRB:n linjausten mukaisesti tällä hetkellä kaikille laitoksille (joilla strategia ei konkurssi) lähtökohtana "whole bank bail-in" strategiaa.

Pankki A on pieni laitos, jonka minimivakavaraisuusvaade on 8 % riskipainotetuista eristä. Lisäksi sitä koskee 2,5 % kiinteä lisäpääomavaatimus. Muuttuvaa lisäpääomavaatimusta tai harinnanvaraista (pilari 2-) lisäpääomavaatimusta ei ole pankille asetettu. Pankin riskipainotetut erät ovat 40 % taseesta. RVV:n arvion mukaan pankki voidaan asettaa tavalliseen konkurssimenettelyyn.

Pankin tappion kattamismäärä saadaan muuntamalla riskipainotettuihin eriin suhteutettu kokonaispääomavaatimus 10,5 % velkojen ja omien varojen määrään pohjautuvaksi määräksi. Tappion kattamismäärä on siten 4,2 % velkojen ja omien varojen määrästä. Uudelleen pääomituksen määrä on 0, koska pankki voidaan asettaa konkurssiin. Pankin MREL-vaade on siten sama kuin sen vakavaraisuusvaade.

Pankki B on keski-suuri laitos, jonka kokonaispääomavaatimus on niin ikään 10,5 % ja riskipainotettujen erien määrä 40 % taseesta. RVV:n arvion mukaan pankki harjoittaa kriittisiä toimintoja, joten sen toiminta on perusteltua uudelleen järjestää kriisihallintoon asettamisen kautta. Kriisinratkaisuvälineeksi on määritelty bail in, jonka seurauksena laitoksen liiketoiminta jatkuu entisessä laajuudessaan eikä aiheuta riskipainotettuihin eriin merkittäviä muutoksia. Markkinoiden luottamuksen ylläpitämiseksi uudelleenpääomitus on tarpeen tehdä lisäpääomapuskurit huomioon ottavalle tasolle.

Pankin tappion kattamismääräksi saadaan 4,2 % velkojen ja omien varojen määrästä ja uudelleen pääomituksen määräksi 3,7 % velkojen ja omien varojen määrästä. Uudelleen pääomituksen määrässä on huomioitu 1,25 %:in vähennys lisäpääomapuskurien määrästä. Tällöin sen MREL-vaade on 7,9 % velkojen ja omien varojen määrästä, joka alittaa 8 %:n vähimmäistason minkä vuoksi vähimmäisvaade on 8 %.

Pankki C on samankaltainen ja saman riskiprofiilin/kokonaispääomavaatimuksen omaava pankki kuin pankki B. Tappion kattamismääräksi saadaan 4,2 % velkojen ja omien varojen määrästä. Pankin kriisinratkaisuvälineeksi on kuitenkin kriisinratkaisusuunnitelmassa määritelty liiketoiminnan myynti, jonka arvioidaan jatkavan n. 80 % laitoksen toiminnasta. Tällöin uudelleen pääomituksen määrään voidaan soveltaa enintään 20 %:n alennusta, jonka jälkeen sen määrä on 2,96 % velkojen ja omien varojen määrästä. Uudelleen pääomituksen määrässä on huomioitu myös 1,25 %:n vähennys. MREL-vaade on siten 7,16 % velkojen ja omien varojen määrästä, joka alittaa 8 %:n vähimmäistason minkä vähimmäisvaade on 8 %.

9. Alisteisten velkojen vähimmäisvaade

TLAC-vaatimukset asettavat G-SII -laitoksille vähimmäismäärän sellaisille veloille, jotka ovat etuoikeusjärjestyksessä huonommassa asemassa kuin tavalliset vakuudettomat seniorivelat. Alisteisten velkojen edellyttäminen voi parantaa mahdollisuutta laitoksen toiminnan uudelleenjärjestelyyn kriisitilanteessa ja vähentää riskiä NCWO-periaatteen rikkomisesta. Se voi myös tehostaa ja nopeuttaa bail-in-välineen käytön toteuttamista.

Kriisinratkaisuviranomaisella on nykyisen sääntelyn⁵⁶ perusteella oikeus vaatia laitokselta tapauskohtaisesti MREL-vaateen täyttämistä MREL-kelpoisia seniorivelkoja huonommalla etuoikeudella olevilla veloilla. SRB on ilmaissut 2018 ensimmäisen aallon MREL-politiikkapaperissaan⁵⁷ edellyttävänsä kaikilta toimivallassaan olevilta G-SII ja O-SII -laitoksilta tällaisten velkojen vähimmäismäärää.⁵⁸ Muiden kuin edellä mainittujen laitosten osalta SRB toteaa vaatimuksen tapahtuvan tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

RVV ei edellytä yleistä vähimmäismäärää tavallisia seniorivelkoja huonommassa etuoikeus asemassa oleville veloille vaan arvio vähimmäismäärän asettamistarpeesta tehdään laitospohtaisen kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä.

10. Siirtymävaihe MREL-vaateen täyttämiseksi

Komission delegoidun MREL-asetuksen⁵⁹ mukaan kriisinratkaisuviranomainen voi asettaa määräajan, johon mennessä laitoksen tai ryhmän on täytettävä asetettu MREL-vaade. Kyseisen artiklan mukaan siirtymäajan on oltava niin lyhyt kuin mahdollista. Siirtymäajan pituudesta riippuen kriisinratkaisuviranomainen voi määrittää asettamispäätöksen ja määräajan välille vuosittaisia tavoitetasoja, jotka laitoksen on kyseiseen ajankohtaan mennessä täytettävä⁶⁰.

RVV:n tulkinnan mukaan komission delegoitu säädös mahdollistaa siirtymäajan myöntämisen esimerkiksi niin, että vaade on ensimmäisessä vaiheessa täytettävä ryhmätasolla kun taas laitospohtaiset vaateet tulevat voimaan myöhemmässä vaiheessa⁶¹. Siirtymäajan pituudella voidaan myös tasata laitosten kilpailuedellytyksiä esimerkiksi myöntämällä aikaisemmin MREL-vaateen piiriin tuleville laitoksille pitempi siirtymäaika MREL-vaateen täyttämiseksi. Siirtymäajan asettamisessa on myös mahdollista ottaa huomioon viiveet, jotka johtuvat laitoksen rajoitetusta mahdollisuudesta hankkia rahoitusta pääomamarkkinoilta.

MREL-vaateen laitospohtaisen luonteen vuoksi RVV ei tule määrittämään kaikille sen toimivallassa oleville laitoksille samaa ajankohtaa, josta lukien MREL-vaade on täytettävä. Kuten edellä on todettu, vaateen tasoon vaikuttaa mm. kriisinratkaisusuunnitelmassa määritelty kriisinratkaisustrategia, joten päätös voidaan tehdä vain osana laitoksen suunnitelmaa. Tähän puolestaan vaikuttaa yksittäisen laitoksen kriisinratkaisusuunnitelman valmisteluajataulu.

RVV voi asettaa MREL-vaateen täyttämiseksi siirtymäajan. RVV:n laitoksille ja ryhmille asettamat siirtymäajat eivät välttämättä ole kaikille samanmittaisia vaan sen määrittämisessä otetaan huomioon mm. laitoksen ja ryhmän nykyinen MREL-kelpoisten erien taso ja vaateen mahdollinen aikaisempi asettamisajankohta muihin laitoksiin verrattuna. Siirtymäajan myöntäminen voidaan tehdä esimerkiksi niin, että vaade on ensimmäisessä vaiheessa täytettävä ryhmätasolla kun taas laitospohtaiset vaateet tulevat voimaan seuraavassa vaiheessa.

⁵⁶ BRRD 45(6)(c) art ja KRL 8:8§.

⁵⁷ SRB 2018 ensimmäisen aallon politiikkapaperin kappale 25..

⁵⁸ G-SII-laitoksilla vähimmäisvaade on 13,5 % + lisäpääomapuskurien yhteismäärä ja O-SII-laitoksilla 12 % + lisäpääomapuskurien vähimmäismäärä. Vähimmäisvaade voidaan täyttää myös omilla varoilla.

⁵⁹ Asetuksen 8 artikla

⁶⁰ SRB:n linjausmuistion mukaan siirtymäaika asetetaan laitospohtaisesti ja se voi olla enintään neljä vuotta. Jos laitoksella ei ole asettamishetkellä MREL-vajetta, vaade tulee voimaan välittömästi.

⁶¹ Tällaisen lähestymistavan on valinnut mm. SRB suorassa toimivallassaan oleville laitoksille, sekä Ruotsin kriisinratkaisuviranomainen (Riksgälden).

11. Tiedonkeruu ja säännöllinen raportointi

Laitoksella on KRL:n mukaan oltava riittävät järjestelmät sen varmistamiseksi, että RVV voi jatkuvasti valvoa, täyttääkö laitos säädetyt MREL-vaateen soveltamista koskevat vaatimukset.

MREL-vaateen asettamiseen ja seurantaan kuuluu olennaisena osana MREL-kelpoisten velkojen säännöllinen tiedonkeruu. Omien varojen osalta RVV saa tiedot pitkälle olemassa olevista Corep-raporteista, mutta velkarakenteen osalta nykyinen laitosten viranomaisraportointi ei tuota riittävästi tietoja MREL-laskentaa varten.

SRB on valmistellut lomakkeet laitosten velkarakenteen selvittämiseksi (Liability Data Report), joita on käytetty SRB:n suorassa toimivallassa olevien laitosten tiedonkeruussa myös kevään 2019 aikana. RVV käyttää velkarakennetiedonkeruussaan SRB:n excel-pohjaisia lomakkeita sen toimivallassa oleville laitoksille⁶². Tiedonkeruun tavoitteena on MREL-kelpoisten erien selvittämisen ohella parantaa laitosten valmiuksia tuottaa lainakohtaista informaatiota sijoittajavastuun (bail-in) nopeaksi toteuttamiseksi. SRB kerää lisäksi neljännesvuosittain tietoja sen suorassa toimivallassa olevien laitosten MREL-tasoista ja niiden kehityksestä yksinkertaistetuilla excel-pohjaisilla lomakkeilla. RVV käyttää samoja lomakkeita ja kerää tiedot puolivuositain sen suorassa toimivallassa olevilta laitoksilta, joille on asetettu MREL-vaade.

MREL-vaateen seuranta palveleva raportointi tulee BRRD 2- säännösten voimaantulon myötä tarkentumaan. Raportoinnin tarkemman sisällön ja teknisen toteuttamistavan määrittely on annettu EBA:n tehtäväksi ja tätä koskeva valmistelutyö on käynnissä.

Kaikkien laitosten on hyvä tiedostaa ja varautua siihen, että MREL-tiedonkeruu muuttuu säännölliseksi viranomaisraportoinniksi. Ennen EBA:n säännöllisen raportoinnin käyttöön ottoa tiedonkeruu toteutetaan kaikilta laitoksilta nykyisen kaltaisilla velkarakennelomakkeilla ja lisäksi yksinkertaistetuilla MREL-lomakkeilla, jos laitos on MREL-vaateen piirissä.

12. Laitoksen kuuleminen ja MREL-vaateen julkistaminen

RVV ilmoittaa laitokselle kirjallisesti ehdotuksen asetettavasta MREL-vaateen tasosta, jota laitos voi ajankohdasta riippuen kommentoida joko erikseen tai osana kriisinratkaisusuunnitelman kuulemismenettelyä.

Lopullinen RVV:n päätös MREL-vaateesta on valituskelpoinen samalla tavoin kuin muutkin RVV:n tekemät päätökset⁶³. MREL-vaateen laitoskohtaisen luonteen vuoksi RVV ei julkista asettamiaan vaateita⁶⁴.

RVV ei julkista asettamiaan laitoskohtaisia MREL-vaateita. RVV ei edellytä myöskään laitokselta MREL-vaateen julkistamista.

⁶² SRB:n tiedote ohjeineen ja taulukkoineen 2019 sovellettavasta velkarakennetiedonkeruusta löytyy SRB:n kotisivuilta <https://srb.europa.eu/en/content/liability-data-report>. Sijoituspalveluyritysten osalta RVV kerää velkarakennetiedot erillisillä tiedonkeruutaulukkoilla.

⁶³ KRL 17:3 §

⁶⁴ ESMA on ottanut kantaa Q&A foorumillaan listattujen laitosten velvollisuudesta julkaista MREL-vaateensa. Ks. <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-updates-its-market-abuse-qas> ja kysymys Q5.1.

RVV:n on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle kuhunkin laitokseen sovellettava MREL-vaade⁶⁵.

Viimeisteltävänä olevat CRR2 ja BRRD 2-muutokset sisältävät säännöksiä MREL-vaateen julkistamisesta ja sen tarkempi sisältö määritellään EBA:n ITS-standardeilla. Valmistelutyö on parhailaan käynnissä.

13. Laitoksen velvollisuus ilmoittaa MREL-vaateen alittamisesta ja alittamisen seuraamukset

KRL edellyttää, että laitoksella on jatkuvasti oltava omia varoja ja MREL-kelpoisia velkoja RVV:n asettaman MREL-vaateen kattamiseksi.

Jos laitoksen omat varat ja MREL-kelpoiset velat vähenevät alle RVV:n asettaman MREL-vaateen, laitoksen tai omistusyhteisön on viipymättä ilmoitettava siitä RVV:lle. Laitoksen on tällöin valmistauduttava esittämään suunnitelma MREL-vaateen täyttämiseksi sekä tarvittavat toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi.

RVV voi, saatuaan edellä tarkoitetun ilmoituksen tai muuten tiedon omien varojen ja MREL-kelpoisten velkojen vähenemisestä alle vaaditun määrän, asettaa määräajan, jonka kuluessa laitoksen MREL-vaade on täytettävä.

KRL ei ota tarkemmin kantaa seuraamuksiin, joihin MREL-vaateen alittaminen johtaa. RVV:lla on kuitenkin osana laitoksen purkamista ja toiminnan uudelleenjärjestämistä koskevien esteiden poistamisvaltuuksia oikeus vaatia laitosta tai sen emoyhtiötä suorittamaan MREL-kelpoisten velkojen liikkeeseenlaskun taikka muita toimenpiteitä (esim. omien varojen tai velkojen ehtojen uudelleen neuvottelu) MREL-vaateen täyttämiseksi⁶⁶. Alittaminen voi myös tapauksesta riippuen käynnistää RVV:n arviointimenettelyn kriisihallintoon asettamisen edellytysten täyttymisestä⁶⁷.

RVV voi myös, vaateen alittamiseen vaikuttaneista syistä riippuen, esittää Finanssivalvonnalle hallinnollisten seuraamusten määräämistä laitokselle⁶⁸.

⁶⁵ KRL 8 :9§

⁶⁶ KRL 3 luvun 4 §:n 4 momentin 9) ja 10) kohta.

⁶⁷ KRL 4:2 §. Tarkemmin ns. fail or likely to fail arviointimenettelystä säädetään EBA:n ohjeessa EBA/GL/2015/07

⁶⁸ KRL 18:1 §.